

HET BEHOUDEN BLIK

VOORUITBLIK

2013 – 2016

MET AANDACHT VERGAARD, EEN KIJKJE WAARD!

.
EEN BLIK IN DE TOEKOMST
. MET EEN BLIK OP HET VERLEDEN
. GEEFT EEN HELDERE BLIK OP HET HEDEN
.

R. EISINGA

INLEIDING

Het Behouden Blik heeft een beleidsplan voor de periode 2012 – 2016 opgesteld. Dit beleidsplan is in de eerste plaats een richtingaangever voor de organisatie zelf, maar vormt ook de voortgang van een dynamisch proces. De organisatie stelt zich zelf tot taak Het Behouden Blik en haar verzameling integraal te professionaliseren op het gebied van:

- beheer en behoud
- verzamelen of juist afstoten
- presentatie in de vorm van tentoonstellingen en/of projecten
- (wetenschappelijk) onderzoek

Kortom, Het Behouden Blik gaat aan de slag met de wensen, de ideeën, de communicatie, en de mogelijke samenwerking met nieuwe partners. Dit alles vanuit de overtuiging dat cultureel erfgoed van ons allemaal is en dat musea het collectieve geheugen vormen. Publieksparticipatie staat hoog op de agenda. Cultuur bestaat vooral uit gedrag, dus uit (voor)doen. Het is van belang dat wij onze eigen beelden blijven doorgeven aan de volgende generaties, door de verhalen waaruit ze zijn ontstaan te blijven delen.

TERUGBLIK

Periode 2009-2012

Met de oprichting van de Stichting Het Behouden Blik, in 2010, is het museum naar een volgende fase toegegroeid. In haar eerste Vooruitblik werden duidelijke doelen geformuleerd. Terugkijkend op de periode 2009-2012 kunnen we de volgende activiteiten, groei en ontwikkeling rapporteren:

Collectie

De collectie is gegroeid naar bijna 3000 items. Verdieping is bereikt door de aanschaf van enkele bijzondere items, met als speciale aanwinst de Van Melle molen die we in 2012 hebben aangeschaft. Het betreft hier één van de vier topstukken op het gebied van blik voorwerpen en dus een belangrijke opschaling van de absolute collectiewaarde.

Bezoekers

Het bezoekersaantal is opgelopen naar ruim 600 per jaar. Daarnaast is de website in 2011 geheel vernieuwd en mag zich verheugen in een gemiddelde van ca.25 individuele bezoekers per dag. Een duidelijke stijging t.o.v. de gemiddeld 100 bezoekers per maand ten tijde van de vorige website. Belangrijke uitbreiding van ons publieksbereik wordt ook gewaarborgd door het aanbieden van de informatie op de website in het Engels en Duits.

Erfgoededucatie

In de Vooruitblik 2009-2012 nog niet opgenomen, maar in de afgelopen jaren wel opgepakt is het traject Erfgoededucatie van de Gemeente Eemsmond in samenwerking met het Museumhuis en Kunststation C. In 2011 zijn wij

gevraagd hieraan deel te nemen. Het project is opgezet voor een periode van 4 jaar en beoogd alle groepen van de 13 deelnemende basisscholen in de gemeente Eemsmond kennis te laten maken met een erfgoedinstelling in de eigen gemeente.

Het Behouden Blik biedt het programma *Een Blik in de Winkel van Sinkel*, waarin de leerlingen van groep drie/vier kennis maken met de wereld van de kruidenier, afgezet tegen die van de moderne supermarkt. Voor dit project is een eenmalige BEPP subsidie verkregen van de provincie Groningen. De verantwoording hiervoor moet eind 2012 aangeleverd worden. Sinds de start in september 2012 hebben inmiddels al meer dan 350 kinderen en hun begeleiders de lesbrieven doorlopen. Het project is daarmee zeer succesvol en wij zien er naar uit ook de komende jaren grote groepen leerlingen te begeleiden in een eerste aanzet tot de oriëntatie op de wereld om hen heen.

Blik op de Weg

In de periode 2009-2012 hebben wij onder de noemer "Blik op de Weg" maar liefst 25 lezingen op locatie verzorgd onder de titels:

Een College Bliklezen en een Examen Reclame;

Wat een meisje weten moet!;

Een Blik van Herkenning

Het aantal ontvangsten in het museum waar het verhaal van de lezingen in uitgebreidere vorm aan de orde komt is, getuige het stijgend aantal bezoekers, eveneens indrukwekkend en loopt nog altijd in aantal niet terug.

Presentatie

We hebben in de periode 2009-2012 aan meerdere buitenactiviteiten deelgenomen:

- Koninginnedag Loppersum
- Oogstfeest Noorderland, landgoed Nienoord, Leek
- WinterWelVaart Groningen
- Open dag in het kader van Blik op Uithuizermeeden
- Oogstfeest Noorderland, landgoed Nienoord, Leek
- Blik op de Tuinen van Uithuizermeeden
- Kerstmarkt Dingewold, Menkemaborg Uithuizen
- Landlopersdag Gevangenis museum te Veenhuizen
- Blik op de Verzamelingen van Uithuizermeeden
- Kerstmarkt Meijster Toren

Daarnaast hebben wij, tot en met 2010, deelgenomen aan de Dag van de Regio en zijn wij jaarlijks deelnemer van het evenement Oktober Kindermaand.

Thematentoonstellingen en publicatie

Ter gelegenheid van het 10-jarig jubileum in 2011 is de publicatie met de titel *Het Behouden Blik in 40 Seizoenen* uitgebracht. Een bundeling van de verhalen zoals die gedurende de afgelopen 10 jaar in de Seizoensblikken zijn gepresenteerd. Het boekje is in een oplage van 250 stuks gedrukt en inmiddels is meer dan de helft van de oplage verkocht waarmee het project kostendekkend is gebleken. Subsidieverleners voor dit project waren SNS Fonds Eemsmond, Gemeente Eemsmond en de Rabobank Noord Groningen.

Koffie, Vers(ch) gebrand

De thematentoonstelling heeft nog niet plaatsgevonden. De samenwerking met museum Joure heeft geen concreet vervolg gekregen en op dit moment wordt gezocht naar nieuwe samenwerkingspartners. Gedacht wordt aan het Noordelijk Scheepvaart Museum in Groningen of het Heimat Museum te Leer. De eerst kennismakende gesprekken hebben hierover al plaatsgevonden. De opmaak voor het bijbehorende boekwerk is wel al opgestart aangezien het basisonderzoek min of meer is afgerond. Ook zijn er bruikleen toezeggingen verkregen van Klinkhamer Antiek te Groningen, diverse collega Verzamelaars en Museum Opsterland te Gorredijk.

Projecten

Met de oprichting van de Stichting Blik op Uithuizermeeden is het initiatief om Uithuizermeeden beter op de kaart te zeggen als Pareltje van het Hoogeland gewaarborgd. De publicatie van het gratis boekje in 2010 heeft in 2011 en 2012 een vervolg gekregen door middel van de themadagen. De conservator van Het Behouden Blik is als voorzitter aan deze stichting verbonden.

Financiën

Als gevolg van de deelname aan het erfgoededucatie traject van de Gemeente Eemshard en het jubileum en de daaromheen georganiseerde activiteiten waarvoor, in beide gevallen, subsidie is verkregen, is de jaaromzet van Het Behouden Blik aanmerkelijk gestegen. Deze inkomsten maken nieuwe investeringen in het museum en haar collectie mogelijk waardoor de Stichting geheel zelfstandig opereert en alleen voor bijzondere projecten de financiële ondersteuning van sponsors behoeft. De Stichting Het Behouden Blik is niet belastingplichtig.

Tot slot is Het Behouden Blik lid van Het Museumhuis Groningen, van de VVV Waddenkust Noord-Groningen, het tegenwoordige Top van Groningen, en wordt het museum, naast de gebruikelijke landelijke- en provinciale museumgidsen, sinds de editie van 2008, prominent vermeld in de uitgave van Mo'media, "de 250 leukste musea in Nederland en Vlaanderen. Verder zijn wij als vriend verbonden aan de uitagenda Da's ja Goud die in de provincie breed wordt verspreidt.

In het jaarverslag 2011 van het Museumhuis Groningen wordt Het Behouden Blik geciteerd en gezien als een kleine speler in het museumpalet. Een compliment en een duidelijke erkenning van onze aanwezigheid en positie in een markt waarin musea de financiën hard zien teruglopen en steeds creatievere samenwerkingsverbanden en innovatieve tentoonstellingen proberen in te richten om het voortbestaan te garanderen.

VOORUITBLIK

In de Vooruitblik 2013-2016 gaan we verder in op de visie van het museum voor de komende jaren.

Algemeen

Als kleine speler in het museumpalet wordt Het Behouden Blik gezien en erkend, waarmee kan worden vastgesteld dat Het Behouden Blik op de kaart is gezet. Naar de toekomst toe zal het van belang zijn de activiteiten en de zichtbaarheid in de markt steeds zo te vernieuwen dat deze uitvoerbaar blijft en aansluit bij de kennis en kunde van onze medewerkers en, niet in de laatste plaats, bij onze collectie.

Museumregistratie

Het proces rondom de registratie tot erkend museum en deelname aan de Museumjaarkaart is met ingang van 2012 vernieuwd en erg kostbaar en arbeidsintensief geworden. Deelname hieraan is voor Het Behouden Blik geen optie.

Permanente collectie

Social media

Ook in de komende jaren zullen wij steeds een nieuw Seizoensblik presenteren via onze website en via de recentelijk aangemaakte facebook pagina, www.facebook.com/hetbehoudenblik. De nieuwe sociale media bieden ruime mogelijkheden voor publieksbereik. Wij streven ernaar deze in de komende periode meer in te zetten zodat ook langs deze weg een groei in het publieksbereik bewerkstelligd kan worden en mogelijk ook nieuwe doelgroepen kunnen worden aangeboord.

Collectieregistratie

In de komende jaren zal tevens de registratie van de permanente collectie via het museumregistratie programma Adlib verder worden opgepakt. In eerste instantie wordt gebruik gemaakt van het gratis pakket van Adlib, waarin 5000 items professioneel geregistreerd kunnen worden. Wanneer de registratie een feit is kan worden overgestapt naar de volledige versie die bovendien de mogelijkheid biedt de collectie online te plaatsen. Een tijdrovende klus, die alleen kan worden opgepakt als over voldoende mankracht beschikt kan worden. Mogelijk dat jongeren met interesse voor IT via de Maatschappelijke Stage (MAS) hier een bijdrage aan kunnen leveren.

Beheer en Behoud

Bovendien zal er onophoudelijk worden gewerkt aan het fysieke beheer en behoud van de permanente collectie. Wanneer over gegaan wordt tot uitleen van materiaal voor bijvoorbeeld de thematentoonstelling biedt dit gelegenheid zaken uit het depot zichtbaar op te stellen.

Tot die tijd beperken wij de wisseling tot de momenten waarop een nieuwe Seizoensblik gelanceerd wordt, de mogelijkheden die een themadag van de Stichting Blik op Uithuizermeeden biedt zoals bijvoorbeeld de openstelling van de Bliktuin of wisseling ter gelegenheid van thema evenementen als bijvoorbeeld Oktober Kindermaand.

Met de aanschaf van één van de vier top items op het gebied van de blikverzamelingen is verdieping eerst gewaarborgd. Toch zal in de toekomst geprobeerd worden meer verdieping te bewerkstelligen door het opnemen van kwalitatief mooie blikken, maar ook platte materialen als bijvoorbeeld de Persil-display, advertenties en verhalen van de zeer gewaardeerde bezoekers aan het museum, de ontvangsten of de lezingen.

Door steeds gerichte keuzes te maken in de samenstelling van de collectie en daarmee waar nodig ook tot afstoting van items of activiteiten over te gaan waarborgt het museum de kwaliteit en de verdieping van de collectie. De installatie, in 2012, van de extra houtkachel naast de aanwezig centrale verwarming biedt ook in de wintermaanden een meer constante temperatuur in de ruimte. Dit biedt, samen met de beperkte instroom van direct daglicht, optimaal behoud van de verzameling.

In Het Behouden Blik staan de collectie items niet uitsluitend in kasten of in afgesloten vitrines. Hiermee onderscheidt het museum zich ten opzichte van andere blik collectie beherende instellingen. Om meer over een blik te weten te komen is het belangrijk dat men gevoel krijgt bij het blik door met name de blikplaat te voelen en de informatie aan de onder- of binnenkant van de blikken te kunnen raadplegen. Om deze onderscheidende factor te kunnen blijven bieden, wordt in een aantal gevallen voorzien in reserve exemplaren van collectie items.

Publiciteit en marketing

Met de lancering van onze nieuwe website in 2011 is ook het publieksbereik naar de Engels- en Duitstalige bezoekers uitgebreid. Deelname aan de verschillende instanties die tot doel hebben het gebied te promoten en erfgoedinstellingen met elkaar in contact te brengen levert naar verwachting een goede bijdrage aan de zichtbaarheid in de markt van onze instelling. Daarnaast blijft de mond-op-mond reclame met af en toe een redactionele publicatie in een krant of tijdschrift voor ons van het grootste belang. Lokale en regionale media worden hiervoor aangewend, maar ook zal steeds geprobeerd worden een blad als Noorderland of de Verzamelkrant in onze PR te betrekken. Streven is dit door middel van nieuw te ontwikkelen lezingen en thema tentoonstellingen en/of publicaties mogelijk te blijven maken. Opvallend is dat het onze instelling lukt hoog te scoren op de herhaalbezoeken. Wisselingen in exposities, de constante groei van de collectie en voldoende aandacht hiervoor zijn daarmee ook de komende jaren van essentieel belang voor onze instelling.

Kwaliteitsimpuls

Alle hiervoor benoemde activiteiten zullen bijdragen aan een verruiming van het werkterrein en een grotere naamsbekendheid binnen het cultureel-toeristisch platform.

Belangrijk hierbij is echter wel altijd de overweging dat wij kunnen overzien wat de reactie op de activiteiten zal zijn. Het motto van onze instelling om *Groot te zijn in klein blijven* brengt ook (fysieke)beperkingen met zich mee. Het is voor ons niet aantrekkelijk om 100 bezoekers op een dag te genereren. Aandacht voor de bezoekers is essentieel. Alleen dan krijgt het verhaal van ons cultureel erfgoed aandacht en kan het worden doorgegeven.

Speerpunten bij alles wat Het Behouden Blik onderneemt blijven:

- de participatie van het publiek
- de overtuiging dat cultuur vooral ontstaat aan de hand van voorbeeldgedrag en synoniem staat voor doen
- de overtuiging dat het de kunst is te blijven ontwikkelen met behoud van al het goede uit de decennia die door de verzameling in beeld worden gebracht.
- De overdracht van informatie en de ontwikkeling op het gebied van erfgoededucatie.

Immers, ons cultureel erfgoed is van iedereen en maakt onderdeel uit van de eigen geschiedenis. Onze meerwaarde zit in het feit dat wij samen met het publiek onderdelen van deze geschiedenis in beeld brengen. Niet uit nostalgische overwegingen, maar vanuit de doelstelling de bijbehorende verhalen te kunnen doorgeven.

In het verlengde hiervan kan een vervolg op het oprichten van de Stichting Het Behouden Blik gevonden worden in het oprichten van de Stichting Vrienden van het Behouden Blik. Hiermee zal structureel inkomen gegenereerd kunnen worden, maar krijgt ook de binding met de bezoekers duidelijker vorm. Dit idee zal gedurende de komende jaren verder worden uitgewerkt.

Financiën

De inkomsten van Het Behouden Blik bestaan uit

- de verkoop van koffie en thee tijdens de verschillende ontvangsten
- donaties in Het Onderhoudsblik.
- verkoop van blikken en artikelen die in de verzameling dubbel zijn tegen de aanschafprijs zowel in het museum als tijdens buitenactiviteiten
- de opbrengsten van lezingen die in de provincie en daarbuiten gehouden worden
- commissie op de laatste exemplaren van het boek *TerugBlik op Meij/het Blik Bekeken*. Het verschil tussen de kostprijs en verkoopprijs hoeft niet meer worden afgedragen aan de St. Uitgaven Noord Groningen
- commissie op de verkoop van de gedichten van Hans Werkman
- de verkoop van de publicatie *Het Behouden Blik in 40 Seizoenen*

De totale inkomsten worden steeds in het geheel weer als investering in de verzameling teruggebracht ten behoeve van

- aanvullingen of uitbreiding van de verzameling
- sponsor-, advertentie- en/of publicatiekosten
- onderhoud van de verzameling
- inrichting en presentatie

- drukwerk

De eerste drie jaar van haar bestaan was het noodzakelijk aanvullende investeringen te doen om de exploitatie rond te krijgen. Daarna is het steeds mogelijk gebleken de begroting sluitend te maken zonder aanvullende investeringen en/of structurele subsidies, met uitzondering van projectsubsidies.

Projecten

Erfgoededucatie gemeente Eemsmond

Het traject rondom de erfgoededucatie is in 2012 gestart. Gedurende een periode van in totaal vier jaar komen alle leerlingen uit groep drie van de 13 deelnemende basisscholen op bezoek bij *Een Blik in de Winkel van Sinkel*. Afhankelijk van de samenstelling van de groepen 3 en/of 4 zullen circa 250 kinderen per jaar onze instelling bezoeken in het kader van dit project. Dit aantal kan aanzienlijk vergroot worden als, net als in 2012, ook scholen buiten de gemeente Eemsmond van onze lesbrief gebruik willen maken. Met dit doel voor ogen is het lesmateriaal wat bij deze lesbrief hoort beschikbaar gesteld op onze website.

Maatschappelijke Stage (MAS)

Een nieuw project wat een goede zichtbaarheid als erfgoedinstelling oplevert is de mogelijkheid tot deelname aan een traject voor de verplicht gestelde Maatschappelijke Stage in het voortgezet onderwijs. Dit biedt zichtbaarheid van onze instelling bij weer een nieuwe groep jeugd en verruimt daarnaast onze eigen blik wanneer wij open staan voor de beleving die de jeugd heeft bij onze collectie. Hiermee kan aansluiting bij de belevingswereld van de jongeren verkregen worden. Overwogen wordt om vanaf het schooljaar 2013 aan dit traject deel te gaan nemen. De eerste conferentie in dit kader is bijgewoond en zal worden vervolgd door gesprekken hierover met de stagemakelaar(s) in onze gemeente.

Thematentoonstelling: Koffie, Vers(ch) gebrand

De komende tijd zal geprobeerd worden deze thematentoonstelling onder te brengen bij het Noordelijk Scheepvaart Museum in Groningen met een mogelijkheid tot samenwerking met het Heimat museum in Leer.

Eerste contacten hiervoor zijn gelegd, afhankelijk van de jaarplanning voor een periode in 2013 of 2014. De bijbehorende publicatie kan eventueel ook zelfstandig worden uitgebracht. Mogelijk dat een uitgeverij als Noordboek hier interesse voor heeft.

In ieder geval zal de participatie van het publiek ook de komende jaren een prominente rol spelen in de activiteiten van Het Behouden Blik. De geschiedenis van de koffiebranderijen in Groningen en Friesland zal alleen aansprekend in beeld gebracht kunnen worden wanneer het publiek bereid is de verhalen hierover met ons te delen en de beschikbare materialen in bruikleen te geven voor de expositie. In de publicatie zal steeds het hoofdstuk over een koffiebranderij worden afgesloten met een persoonlijk verhaal. Dit verhoogt niet alleen de leesbaarheid, maar waarborgt ook betrokkenheid en het gevoel daadwerkelijk onderdeel uit te maken van de geschiedenis.

Buitenactiviteiten

Ook de komende jaren zal Het Behouden Blik gepresenteerd worden tijdens buitenactiviteiten. Het streven is gemiddeld één buitenactiviteit per jaar, op wisselende locaties om zodoende nieuw publieksbereik te bewerkstelligen. In 2013 zal geprobeerd worden Het Behouden Blik te presenteren tijdens het Monumentaal rondje Usquert.

Stichting Blik op Uithuizermeeden

Door de Stichting Blik op Uithuizermeeden zal er in 2013 weer een vernieuwde gratis gids onder de gelijknamige titel worden uitgebracht. Dit arrangement beoogt de brede promotie van het dorp Uithuizermeeden en haar omgeving. Het Behouden Blik maakt hier, als erfgoedinstelling, nadrukkelijk onderdeel van uit en spant zich hiermee in de zichtbaarheid van het dorp, maar ook van het museum breed te promoten.

Stichting Hoogeland op de Kaart

Deelname aan de Stichting Hoogeland op de Kaart is essentieel voor de promotie van Het Behouden Blik, van Uithuizermeeden en van Het Hoogeland in zijn geheel. De conservator is als bestuurslid aan deze stichting verbonden en zal zich ook de komende jaren actief blijven inzetten voor de gebiedspromotie.

Kunstlievend Genootschap Pictura

Tot slot is er een verbinding gelegd met de stad Groningen door deelname aan de Stichting Kunstlievend Genootschap Pictura. De conservator verricht hier diverse taken, waaronder die als bestuurssecretaris.

Het gaat hier om belangrijke onderlinge verbanden die naar de toekomst toe een goede basis leveren voor de vergroting van de zichtbaarheid van Het Behouden Blik als erfgoedinstelling en kansen bieden op nieuwe samenwerkingsmogelijkheden met name gericht op de (grafische) vormgeving. Het feit dat Het Behouden Blik vermeld wordt op een architectuur applicatie is hiervoor een mooi begin, waarlangs enthousiaste bezoekers ontvangen zijn.

19 september 2012